

2.1 Przychody z tytułu umów z klientami

Stosowane zasady rachunkowości

Grupa ujmuje przychody z umów z klientami w taki sposób, aby odzwierciedlić przekazanie przyrzeczonych dóbr lub usług na rzecz klienta w kwocie odpowiadającej wynagrodzeniu, do którego - zgodnie z oczekiwaniem - Grupa będzie uprawniona w zamian za te dobra lub usługi. Przychody z tytułu umów z klientami wykazuje się w wartości godziwej otrzymanej lub należnej zapłaty po pomniejszeniu o podatek od towarów i usług, zwroty, rabaty i opusty.

Ujęcie przychodu następuje w momencie spełnienia (lub w trakcie spełnienia) zobowiązania do wykonania świadczenia poprzez przekazanie przyrzeczonego dobra lub usługi (tj. składnika aktywów) klientowi.

Przychody ze sprzedaży usług rozpoznawane są w sprawozdaniu z wyniku i pozostałych całkowitych dochodów w czasie, w związku z tym, że klient otrzymuje i jednocześnie czerpie korzyści ze świadczenia wykonanego przez Grupę w miarę, jak jest ono przez nią wykonywane. Grupa ocenia, że warunek ten jest spełniony, ponieważ praca dotychczas przez nią wykonana, nie musiałaby zostać w znacznym stopniu ponownie wykonana przez inną jednostkę, gdyby musiała spełnić pozostałe zobowiązanie do wykonania świadczenia wobec klienta.

Przychody ze sprzedaży materiałów, towarów i wyrobów gotowych rozpoznawane są w sprawozdaniu z wyniku i pozostałych całkowitych dochodów w momencie, gdy klient uzyskuje kontrolę nad tym składnikiem aktywów. Moment przeniesienia kontroli jest tożsamy z chwilą, w którym zostały przekazane znaczące ryzyko i korzyści wynikające z ich własności. W przypadku umów komisji przychód nie jest rozpoznawany w momencie dostawy do pośrednika, a momencie jego przekazania do klienta końcowego.

Grupa nie stosuje terminów płatności, jak również płatności zaliczkowych przekraczających 12 miesięcy, tym samym umowy nie zawierają istotnego elementu finansowania.

Wynagrodzenie zmienne

W umowach handlowych występuje element zmienny wynagrodzenia wynikający z:

- możliwości nałożenia kar na klienta w związku z niewywiązaniem się przez niego z zapisów umownych dotyczących przewiezienia określonego wolumenu ładunku;
- możliwości nałożenia kar na Grupę przez klienta w przypadku nie przewiezienia zleconej masy towarowej.

Grupa oszacowuje wartość wynagrodzenia zmiennego wynikającego z kar na podstawie stopnia realizacji danej umowy w uzgodnionym okresie rozliczeniowym. Fakty i okoliczności determinujące prawdopodobieństwo wystąpienia poszczególnych scenariuszy rewidowane są co najmniej na koniec każdego okresu sprawozdawczego.

Składniki aktywów z tytułu umów

Grupa ujmuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej składnik aktywów z tytułu umowy będący prawem Grupy do wynagrodzenia w zamian za dobra lub usługi, które Grupa przekazała klientowi, jeżeli prawo to jest uzależnione od warunku innego niż upływ czasu. Aktywa z tytułu umów z klientami prezentowane są w ramach pozycji należności handlowych i obejmują głównie aktywa dotyczące jeszcze niezafakturowanych a zrealizowanych bądź będących w trakcie realizacji usług.

Zobowiązania z tytułu umów

Grupa ujmuje w sprawozdaniu z sytuacji finansowej zobowiązanie z tytułu umowy będące obowiązkiem Grupy do przekazania na rzecz klienta dóbr lub usług, w zamian za które Grupa otrzymała wynagrodzenie (lub kwota wynagrodzenia jest należna) od klienta. Grupa rozpoznaje zobowiązanie z tytułu umowy głównie w związku z otrzymanym z góry wynagrodzeniem za świadczenia niewykonane jeszcze przez Grupę.

ISTOTNE WARTOŚCI OPARTE NA PROFESJONALNYM OSĄDZIE I SZACUNKACH

Istotne szacunki w obrębie przychodów z tytułu umów z klientami dotyczą przychodów rozpoznanych a niezafakturowanych wynikających:

- ze stopnia zaawansowania usług transportowych, które wycenione są w oparciu o oszacowany poziom wolumenu masy, której transport na dzień bilansowy się nie zakończył oraz średniej ceny możliwej do uzyskania;
- z wolumenu masy towarowej, która już została dostarczona do miejsca docelowego, ale jeszcze nie została odebrana przez klienta. Wycena uwzględnia rzeczywisty wolumen masy oraz średnią cenę możliwą do uzyskania;
- z czynszów za wagony należące do Grupy, które są wykorzystywane przez zagraniczne kolejowe przedsiębiorstwa przewozowe w trakcie realizacji usługi transportowej poza granicą kraju. Pozycja jest wyceniona w oparciu o ilość

wagonów będących poza granicami kraju (dane pozyskane z systemów informatycznych) oraz ceny wynikające z porozumień i umów z zagranicznymi kolejowymi przedsiębiorstwami;

- z prac rekultywacyjno-budowlanych, które są w trakcie akceptacji przez klienta bądź zgodnie z umową nie został jeszcze osiągnięty etap prac, który pozwala na zafakturowanie. Grupa wycenia przychody w oparciu o zakres zrealizowanych prac na dzień bilansowy oraz stawek wynikających z umów / zleceń.

Wartość rozpoznanych szacunków przychodów na dzień bilansowy jest zaprezentowana w nocie dotyczącej zmiany aktywów z tytułu umów z klientami.

Struktura przychodów z tytułu umów z klientami

Grupa prowadzi działalność tylko w ramach jednego segmentu – krajowego i międzynarodowego przewozu towarów oraz prowadzenia kompleksowych usług logistycznych w zakresie kolejowych przewozów towarowych.

Zarząd Jednostki dominującej nie dokonuje oceny wyników działalności Grupy ani nie decyduje o alokacji zasobów do grup świadczonych usług przy uwzględnieniu zaprezentowanej poniżej struktury przychodów z tytułu umów z klientami, a więc poszczególne grupy usług nie mogą być traktowane jako segmenty operacyjne Grupy. Zarząd Jednostki dominującej analizuje dane finansowe w układzie, w jakim zostały zaprezentowane w niniejszym Skonsolidowanym Sprawozdaniu Finansowym.

Dane za okres 12 miesięcy zakończony 31 grudnia 2017 roku w niniejszej nodzie zostały przekształcone w związku z retrospektywnym zastosowaniem MSSF 15, co opisano w Nocie 1.3 niniejszego Skonsolidowanego Sprawozdania Finansowego.

2018	Grupa podmiotów związanych z największym kontrahentem zewnętrznym	Podmioty powiązane z Grupy PKP	Podmioty powiązane ze Skarbem Państwa	Pozostali	Razem
Przychody z tytułu kolejowych usług przewozowych oraz spedycyjnych	444,4	6,0	993,0	2 897,4	4 340,8
Przychody z pozostałej działalności transportowej	-	-	2,1	184,5	186,6
Przychody bocznicowe i trakcyjne	0,4	7,7	104,9	135,7	248,7
Przychody przeładunkowe	0,3	-	1,3	130,3	131,9
Przychody z tytułu usług rekultywacyjnych	-	1,8	-	87,1	88,9
Przychody z tytułu sprzedaży towarów i materiałów	-	-	1,8	62,8	64,6
Przychody z tytułu najmu składników majątku i pozostałe przychody	1,8	8,7	6,1	104,9	121,5
Razem	446,9	24,2	1 109,2	3 602,7	5 183,0
Termin ujmowanie przychodów					
W określonym momencie	-	-	1,8	83,1	84,9
Przez okres	446,9	24,2	1 107,4	3 519,6	5 098,1
Razem	446,9	24,2	1 109,2	3 602,7	5 183,0

2017	Grupa podmiotów związanych z największym kontrahentem zewnętrznym	Podmioty powiązane z Grupy PKP	Podmioty powiązane ze Skarbem Państwa	Pozostali	Razem
------	---	--------------------------------	---------------------------------------	-----------	-------

2017	Grupa podmiotów związanych z największym kontrahentem zewnętrznym	Podmioty powiązane z Grupy PKP	Podmioty powiązane ze Skarbem Państwa	Pozostali	Razem
Przychody z tytułu kolejowych usług przewozowych oraz spedycyjnych	508,5	8,3	857,0	2 568,4	3 942,2
Przychody z pozostałej działalności transportowej	-	0,5	2,0	165,4	167,9
Przychody bocznicowe i trakcyjne	-	17,1	89,9	132,9	239,9
Przychody przeładunkowe	-	-	1,0	81,3	82,3
Przychody z tytułu usług rekultywacyjnych	-	0,6	-	76,4	77,0
Przychody z tytułu sprzedaży towarów i materiałów	-	2,5	-	49,3	51,8
Przychody z tytułu najmu składników majątku i pozostałe przychody	2,2	9,8	15,1	100,9	128,0
Razem	510,7	38,8	965,0	3 174,6	4 689,1
Termin ujmowanie przychodów					
W określonym momencie	-	2,5	-	73,7	76,2
Przez okres	510,7	36,3	965,0	3 100,9	4 612,9
Razem	510,7	38,8	965,0	3 174,6	4 689,1

Cena transakcyjna przypisana do pozostałych zobowiązań od wykonania świadczenia niespełnionych (lub częściowo niespełnionych)

Poniższa tabela przedstawia przychody dotyczące zobowiązań do wykonania świadczenia niespełnionych (lub częściowo niespełnionych) na koniec roku obrotowego, które Grupa oczekuje rozpoznać w przyszłości:

	31/12/2018			31/12/2017		
	Usługi bocznicowe	Usługi rekultywacyjne	Razem	Usługi bocznicowe	Usługi rekultywacyjne	Razem
Do 1 roku	48,6	41,6	90,2	34,0	3,0	37,0
Od 1 roku do 3 lat	54,8	15,9	70,7	30,4	1,6	32,0
Powyżej 3 lat	-	0,5	0,5	3,2	-	3,2
Razem	103,4	58,0	161,4	67,6	4,6	72,2

Zgodnie z MSSF 15.121 w przypadku pozostałych zawartych umów handlowych Grupa korzysta z praktycznego uproszczenia i nie ujawnia informacji na temat łącznej kwoty ceny transakcyjnej przypisanej do zobowiązania do wykonania świadczenia, które nie zostało spełnione na koniec okresu oraz nie przedstawia czasokresu, w którym jest spodziewane ujęcie przychodów wynikające ze spełnienia zobowiązania. Możliwość zastosowania powyższego uproszczenia wynika z faktu, iż istotna część umów jest zawarta na okres do 12 miesięcy bądź też Grupa ma prawo rozpoznać przychód w wysokości zafakturowanej.

Informacje geograficzne

Grupa definiuje obszar geograficzny działalności gospodarczej jako miejsce siedziby odbiorcy usługi, a nie kraj wykonania usługi. Głównym obszarem geograficznym działalności Grupy jest Polska.

Poniżej przedstawiono przychody z tytułu umów z klientami Grupy od klientów zewnętrznych w rozbiciu na miejsce ich siedziby:

	2018	2017
Polska	3 658,4	3 326,7

	2018	2017
Czechy	626,4	589,2
Niemcy	293,9	242,3
Słowacja	159,1	115,5
Włochy	70,5	83,2
Francja	50,6	50,7
Pozostałe kraje	324,1	281,5
Razem	5 183,0	4 689,1

Aktywa trwałe z wyłączeniem instrumentów finansowych i aktywów z tytułu odroczonego podatku dochodowego w rozbiciu na lokalizacje

	2018	2017
Polska	4 310,7	3 984,0
Czechy	727,7	804,8
Pozostałe kraje	4,9	12,6
Razem	5 043,3	4 801,4

Informacje o wiodących klientach

W roku obrotowym zakończonym 31 grudnia 2018 roku przychody od żadnego z klientów Grupy nie przekraczają 10% sumy przychodów z tytułu umów z klientami. W roku obrotowym zakończonym 31 grudnia 2017 roku udział w sprzedaży do jednej grupy kapitałowej przekraczał 10% i wynosił 10,9% sumy przychodów z tytułu umów z klientami.

Aktywa z tytułu umów z klientami

	2018	2017
Stan na początek okresu sprawozdawczego	43,6	27,8
Ujęcie przychodu przed terminem płatności	37,2	43,6
Reklasyfikacja do należności	(43,7)	(27,8)
Stan na koniec okresu sprawozdawczego	37,1	43,6

Zobowiązania z tytułu umów z klientami

	2018	2017
Stan na początek okresu sprawozdawczego	5,2	10,2
Ujęcie przychodów:		
Z bilansu otwarcia zobowiązania z tytułu umów z klientami	(5,2)	(10,2)
Ze zobowiązania z tytułu umów z klientami ujętego w trakcie okresu	-	(6,9)
Zapłata otrzymana lub należna z góry	1,6	12,1
Stan na koniec okresu sprawozdawczego	1,6	5,2